

XÂY DỰNG TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ TRÌNH ĐỘ KỸ THUẬT PHÁT BÓNG VÀ ĐỆM BÓNG TRONG BÓNG CHUYỀN CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC THÁI BÌNH

ThS. Lương Duyên Thông¹

Tóm tắt: Dựa trên cơ sở lý luận và thực tiễn, cùng với các phương pháp nghiên cứu khoa học cơ bản trong lĩnh vực Thể dục thể thao, chúng tôi đã tiến hành đánh giá: Trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho sinh viên Trường Đại học Thái Bình làm cơ sở đánh giá hiệu quả giảng dạy là việc làm cần thiết; quá trình nghiên cứu lựa chọn được 6 test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho sinh viên Trường Đại học Thái Bình, đồng thời xây dựng tiêu chuẩn đánh giá của các test đã lựa chọn cho đối tượng nghiên cứu.

Từ khóa: Tiêu chuẩn, kỹ thuật phát bóng, đệm bóng, Bóng chuyền, phát bóng, đệm bóng, Trường Đại học Thái Bình.

Abstract: Based on theory and practice, along with basic scientific research methods in physical training and sports, it can be concluded that the assessment of technical level of serving and passing in volleyball for students at Thai Binh University is essential. The researcher has selected 6 tests to assess the technical level of serving and passing in volleyball for students at Thai Binh University, and at the same time, developed evaluation criteria of the selected tests for the research subjects.

Keywords: Standard, technique of serving, passing, Volleyball, Thai Binh University.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trường Đại học Thái Bình (ĐHTB) là một trong các trường đại học có phong trào thể dục thể thao phát triển mạnh và đạt nhiều thành tích cao của Tỉnh Thái Bình. Trong đó, môn Bóng chuyền được sinh viên (SV) yêu thích và tham gia tập luyện nhiều hơn so với các môn thể thao khác. Môn Bóng chuyền có nhiều kỹ thuật như: chuyền bóng, đệm bóng, phát bóng, đập bóng, chắn bóng... Trong đó, phát bóng là kỹ thuật quan trọng bởi đây là kỹ thuật vừa làm cho đối phương khó phán đoán đường bóng đi để tổ chức đỡ bước một và tổ chức tấn công. Đồng thời, có thể ăn điểm trực tiếp. Kỹ thuật đệm bóng, giúp cho người tập cũng như các vận động viên (VĐV) đỡ phát bóng để đưa bóng vào cuộc cũng như phòng thủ khi đối phương tổ chức tấn công. Tuy nhiên, qua thực tế giảng dạy, quan sát cho thấy trong các buổi học, tập luyện cũng như thi đấu của SV các khóa, việc thực hiện kỹ thuật phát bóng, đệm bóng chưa tốt... Từ đó ảnh hưởng đến kết quả học tập của SV Trường ĐHTB.

Đã có một số tác giả nghiên cứu về Bóng chuyền như: Tạ Quang Trung (2011), Nguyễn Văn Quang (2012), Nguyễn Tất Tuấn (2012), Nguyễn Thị Thu Hoài (2013), Võ Văn Ca (2013)... Nhưng chưa có nghiên cứu nào về đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB. Vì vậy, việc nghiên cứu xây dựng tiêu chuẩn

đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB là vấn đề cấp thiết, sẽ góp phần nâng để đạt kết quả cao trong học tập môn Bóng chuyền.

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phân tích và tổng hợp tài liệu; phỏng vấn, tọa đàm; kiểm tra sự phạm và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN:

2.1. Lựa chọn test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng cho SV Trường ĐHTB

Tiến hành lựa chọn test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB thông qua các bước: Lựa chọn qua tham khảo tài liệu, quan sát sự phạm; lựa chọn qua phỏng vấn trực tiếp các chuyên gia, giáo viên; lựa chọn qua phỏng vấn bằng phiếu hỏi; xác định tính thông báo và độ tin cậy của test. Kết quả lựa chọn được 06 test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB gồm:

* Đánh giá kỹ thuật phát bóng:

1. Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)
2. Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)
3. Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)

* Đánh giá kỹ thuật đệm bóng:

1. Đệm đỡ phát bóng số 6 - 5 lần (quả)
2. Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)
3. Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn lựa chọn test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng cho SV Trường ĐHTB (n=20)

TT	Nội dung các test	Kết quả phỏng vấn					
		Rất quan trọng		Quan trọng		Không quan trọng	
		n	%	n	%	n	%
Kỹ thuật phát bóng							
1	Phát bóng điểm rơi 1m cuối sân 5 quả (quả)	14	70	3	15	3	15
2	Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)	16	80	4	20	0	0
3	Ném bóng nhồi (cm)	4	20	5	25	11	55
4	Chạy rẽ quạt (hình cây thông) (s)	5	25	3	15	12	60
5	Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)	15	75	4	20	1	5
6	Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)	17	85	2	10	1	5
Kỹ thuật đệm bóng							
7	Di chuyển đệm bóng vào tường 10 lần (quả)	8	40	6	30	6	30
8	Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)	15	75	1	5	4	20
9	Tại chỗ đệm bóng vào vị trí xác định 10 quả (quả)	5	25	10	50	5	25
10	Đệm đỡ phát bóng số 6-5 lần (quả)	16	80	2	10	2	10
11	Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)	18	90	1	5	1	5

2.2. Xây dựng tiêu chuẩn đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng cho SV Trường ĐHTB

Để xây dựng tiêu chuẩn đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng cho SV Trường ĐHTB, chúng tôi đã căn cứ sử dụng phương pháp tính điểm

theo thang độ C, cho phép tiến hành nghiên cứu đánh giá kết quả kiểm tra trên đối tượng gồm 60 SV nam, 40 SV nữ. Qua kiểm tra sự phạm và lấy giá trị trung bình, độ lệch chuẩn 6 test đã xây dựng kết quả bảng 2: thang điểm đánh giá theo mức 10 điểm.

Ảnh minh họa (nguồn Internet)

Bảng 2. Bảng điểm đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng của SV Trường ĐHTB

Đối tượng	Nội dung các test	Điểm									
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
NAM	Kỹ thuật phát bóng										
	Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)	4.54	4.38	4.23	4.07	3.92	3.76	3.61	3.45	3.30	3.14
	Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)	4.13	3.87	3.61	3.35	3.09	2.83	2.57	2.31	2.05	1.79
	Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)	4.34	4.03	3.72	3.41	3.10	2.79	2.48	2.17	1.86	1.55
	Kỹ thuật đệm bóng										
	Đệm đỡ phát bóng số 6 - 5 lần (quả)	3.75	3.54	3.34	3.13	2.93	2.72	2.52	2.31	2.11	1.90
	Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)	8.47	8.11	7.75	7.39	7.03	6.67	6.31	5.95	5.59	5.23
	Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)	4.79	4.60	4.42	4.23	4.05	3.86	3.68	3.49	3.31	3.12
NỮ	Kỹ thuật phát bóng										
	Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)	3.78	3.52	3.26	3.00	2.74	2.48	2.22	1.96	1.7	1.44
	Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)	3.41	3.17	2.93	2.69	2.45	2.21	1.97	1.73	1.49	1.25
	Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)	3.27	3.11	2.95	2.79	2.63	2.47	2.31	2.15	1.99	1.83
	Kỹ thuật đệm bóng										
	Đệm đỡ phát bóng số 6 - 5 lần (quả)	2.59	2.43	2.27	2.11	1.95	1.79	1.63	1.47	1.31	1.15
	Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)	6.79	6.52	6.26	5.99	5.73	5.46	5.20	4.93	4.67	4.40
	Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)	4.42	4.20	3.98	3.76	3.54	3.32	3.10	2.88	2.66	2.44

Bảng 3. Bảng điểm phân loại đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng của SV Trường ĐHTB

Đối tượng	Nội dung các test	Tốt	Khá	Trung bình	Yếu	Kém
NAM	Kỹ thuật phát bóng					
	Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)	>4.23	3.93-4.23	3.76-3.92	3.45-3.75	<3.45
	Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)	>3.61	3.10-3.61	2.83-3.09	2.31-2.82	<2.31
	Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)	>3.72	3.11-3.72	2.79-3.10	2.17-2.78	<2.17
	Kỹ thuật đệm bóng					
	Đệm đỡ phát bóng số 6 – 5 lần (quả)	>3.34	2.94-3.34	2.72-2.93	2.31-2.71	<2.31
	Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)	>7.75	7.04-7.75	6.67-7.03	5.95-6.66	<5.95
	Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)	>4.42	4.06-4.42	3.86-4.05	3.49-3.85	<3.49
NỮ	Kỹ thuật phát bóng					
	Phát bóng vào vị trí giữa hai người 5 quả (lần)	>3.26	2.75-3.26	2.48-2.74	1.96-2.47	<1.96
	Phát bóng 5 quả vào sân (số lần)	>2.93	2.46-2.93	2.21-2.45	1.73-2.20	<1.73
	Phát bóng 5 quả vào khu vực 3m cuối sân (lần)	>2.95	2.64-2.95	2.47-2.63	2.15-2.46	<2.15
	Kỹ thuật đệm bóng					
	Đệm đỡ phát bóng số 6 – 5 lần (quả)	>2.27	1.96-2.27	1.79-1.95	1.47-1.78	<1.47
	Đệm bóng vào ô trên tường 10 lần (quả)	>6.26	5.74-6.26	5.46-5.73	4.93-5.45	<4.93
	Di chuyển phải trái đệm bóng sang sân 6 lần (quả)	>3.98	3.55-3.98	3.32-3.54	2.88-3.31	<2.88

Qua kiểm tra sư phạm và xây dựng bảng điểm theo thang điểm 10 để đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng và đệm bóng, chúng tôi dựa vào quy tắc 2δ để xây dựng thang điểm dưới dạng bảng phân loại đánh giá theo 5 mức: Tốt, khá, trung bình, yếu, kém. Kết quả phân loại được tiến hành như sau:

Giỏi:	$> \bar{x} + 2\delta$
Khá:	$\bar{x} + 1\delta \rightarrow \bar{x} + 2\delta$
Trung bình:	$\bar{x} - 1\delta \rightarrow \bar{x} + 1\delta$
Yếu:	$\bar{x} - 2\delta \rightarrow \bar{x} - 1\delta$
Kém:	$< \bar{x} - 2\delta$

Và cho kết quả như trình bày tại bảng 3.

2.3. Xây dựng bảng điểm tổng hợp đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB.

Từ kết quả tìm được tại bảng 2, 3 chúng tôi tiến hành xây dựng bảng điểm tổng hợp đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB theo 5 mức: Tốt, khá, trung bình, yếu và kém, kết quả trình bày tại bảng 4

Hướng dẫn ứng dụng tiêu chuẩn đánh giá trình độ kỹ thuật phát, đệm bóng:

Bước 1- Tiến hành kiểm tra 6 test đối với SV;

Bước 2- Đối chiếu kết quả đã kiểm tra với từng bảng điểm (theo thang điểm 10, theo phân loại);

Bước 3- Xác định mốc chuẩn để quy đổi điểm hoặc phân loại đối với SV theo thang độ nhằm đánh giá kết quả đạt được.

3. KẾT LUẬN

- Thông qua nghiên cứu đã lựa chọn được 6 test đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng cho SV Trường ĐHTB.

- Đã xây dựng được tiêu chuẩn đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng cho SV Trường ĐHTB theo thang độ C, phân loại và bảng điểm tổng hợp đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong Bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB

Bảng 4. Điểm tổng hợp đánh giá trình độ kỹ thuật phát bóng, đệm bóng trong bóng chuyền cho SV Trường ĐHTB

Phân loại điểm tổng hợp	Kỹ thuật phát bóng	Kỹ thuật đệm bóng	Mức điểm tổng hợp
Tốt	≥ 27	≥ 27	≥ 54
Khá	21 – 26	21 – 26	42 – 53
Trung bình	15 – 20	15 – 20	30 – 41
Yếu	12 – 14	12 – 14	24 – 29
Kém	≤ 11	≤ 11	≤ 23

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Văn Hồng Cương (2013), Nghiên cứu ứng dụng nâng cao hiệu quả phát bóng cho nữ VĐV Bóng chuyền đội tuyển Quân chủng Phòng Không – Không Quân Việt Nam, *Luận văn thạc sĩ khoa học giáo dục*.

2. Nguyễn Thị Thu Hòa (2013), Nghiên cứu khắc phục sai lầm thường mắc trong quá trình huấn luyện kỹ thuật chuyền bóng, đệm bóng cho nữ VĐV Bóng chuyền trẻ Phòng Không – Không Quân, *Luận văn thạc sĩ giáo dục học*.

3. Đinh Lãm, Nguyễn Bình (2000), *Huấn luyện Bóng chuyền*, NXB TDTT Hà Nội

4. Trần Đức Phấn, Phan Hồng Minh, Nguyễn Danh Thái (2001), *Giành ưu thế không gian- thời gian trong thi đấu Bóng chuyền*, Thông tin khoa học TDTT - Chuyên đề Bóng chuyền, Viện KHTDTT Hà Nội.

Nguồn bài báo: Bài báo trích từ đề tài cơ sở: “Nghiên cứu bài tập nâng cao hiệu quả tập luyện kỹ thuật phát bóng và đệm bóng cho SV Trường ĐHTB”, Lương Duyên Thông, Đại học Thái Bình, 2018.

Ngày nhận bài: 18/6/2022; **Ngày duyệt đăng:** 20/9/2022.